

KURE-KURE IDUMOTA PA KURUMO KAN D'ORUN

VOL. No. IX 511.

ELETI - QFÉ LAGOS, SATURDAY,

MARCH 16, 1957

KOBO MEJI (24)

Kure-kure Idumota pa Kurumo de'run

Ni anko ibga ti awon Oyinbo Gési hére si gunle si Eko, awon Kurumo (Crawford) a ma ba yé. Gési na gunle si Eko nígbas.

Ni Idumota nibi di nwón kigbo pe "Poyi Kekere pa mi" Poyi kekere pa mío. Awon ara agbegbe na ko al jón jáde aitoripe nwón ti mo kini ohun ti o ti olébeni Kurumo as báku hambo.

Ni ale ojo kan Kurumo kan akoya lati ita Onikoyi, e ri omo lekeré kan to díro soju ona, ko sí ya fún Kurumo na, Kurumo papasa ko sí mo o. Ope o ni "P. g. i., Poyi, ki lo se iwo, tabi iwo o ri mama ticti ni, o sume lati gbe owo le lorí, gbagi ni Kurumo na ba díromo ni abe, o mo, o kase kuro milé bení Kurumo ba báre si

Dokita Awduche
ko Egbe Alakuko
sile

Dokita Awduche ti o je okan níjú awon Olugbimò ille Ighibimo nja (House of (Wo iyalu ni oju ewe kje)

THE NATIONAL BANK Of Nigeria Limited

Incorporated in Nigeria in 1933

Paid up Capital - £1,130,000

Bankers to the Western Region Government of Nigeria.

HEAD OFFICE

37, MARINA, LAGOS, NIGERIA
22 Branches throughout Nigeria including
IBADAN, ABEOKUTA, IJEBU-ODE,
OSHOGBO, OWO, ONDO, ILESHA,
ILARO, BENIN-CITY, WARRI,
SAPELE, ABA, KANO, ZARIA, JOS.
LONDON OFFICE

1 TH ROGMONT AVENUE, E.C. 2.

Manager: F. O. Tyrrell

Telephone: Gables & Telegrams:

London Wall 4303 Nathanser, London.

Head Office Representative in London

Ernest Obasundu Obasa-Porter

CORRESPONDENTS

NEW YORK PARIS HAMBURG

Ekun

Ekun abuje-bu-danu bi a nwo aworan re yi, je meji ti a fi ide se sibi ojubo orisa ni Afin oba Ibini. Asin ti gbedere yi ni iwon ogogorun odun-ketadilogun s'ehin. Ere yi ga ni ogun esun o si gun ni esun mejidilogbon.

AYAJI FUN ITAJA

Lati owo ESO

Isonarin l'o nse awo Inunuri, Alakasa lo nse awo Ifeja, se awon lo disa-fusa Ayaya, Ayure, ti gbagbo aiye tin ghindin-ewindio mo, awon ni o to go'e ki nwo a feso mi nileyi. Nitiri te wuniwundi ko nian nile ikani, bení wadui-wadui ko ntaa nile ikandu, n'iyau, a mbo, ko ntaa nile aladi. Gbaja! l'eja o ma yo 'm' mi. Gbaja! Ife k'o-forukó meji, ire ni ire nje, ara gbagbo ni kefun-kefun fi nkun aje. Ogbo-e.

Oye Odunni Kamama Ni Kano

KANO. Oye ti nja niwu Kano il odunni oda Chua ti o mu awon Oyendo Onigbo ti nse si fi bisi wope won ko nru oye havi ri, gbozo gi ti nwon gbin ni yeye padanu.

Iru Oye ti ja lo-unti a kaiti pbo iru re eile Nigeria r, g owo iki lo se funsun il nwon si nku oba-ehu. Awon gbozo oyinbo Onigbo Jan ti ye awon igi lokan wo: nwon yewo, nwon si dire o dura. Koju iwoye go meji lo, nje ni awon ese ige na leye si popo bleri wope ore le lu lu u.

Eyi le fia oda tel idana wa al ghoro kamo nitoripe pop ro ota si nwon si edan ni ihu nigbati ke si igi.

Ke Ye Ki Enia Ya Ako Wourinwon

Olate,

Jowé gba mi laye lati fi ope kekere yi ranse si swon okawo re. O ma nje obes iyamu fyu mi ati o-yan tictimian, ngebeli nwon ba apo omo won ni "Ako".

Ko npe etio fun angor obi lati ma pe o qm o won si Onijang-yan tabi wope omo won le fa ijogbon jojo. Obi ti o ba logbon nina, bi qm re, ba jabi tabi o jare, cmo tire ni yio bawi, aisiyo hayi, o tungbo nkara kuo ariaski emi qm na.

Etitii cmg re se aidara ti amwo olufisan si wa fi ejio qm na sun, kaka ki o pe omo na ni Ako tabi Onijogbon ko se be, nse lo ba qm tire wi, nisajo olufisan. Ni sise bayi i nu olufisan na yio dawu niteri di awon obi zo ko si gbe. Ki Olorun maje fun awon wa ni omo. O hoi bon ati ejiti yio ya o wani-q.

Emi ni
Ewe Ifa

Lowo Iku Gbigbo- na Ati Iku Ojiji, Oluwa Rere Gba Wa

IBADAN. Irohin kan wa wope, odjomakuarin kan Jamani

daio iyawo re sonsa, nwon ran lynnwo egb n re lo si Eko lati ra swon ekan ti nwon o fe iya-wo na, nigrati o lo ko si teete pada wale nitoru qja na won die.

Nighati nwon ko riki o teete de, ni nwon ba walo, nwon si ti nse si. Eko. Nwosu jijo ra nkan ti nwon fe ra, nse si mojo bokale. Oko iyawo, nse si iyawo, egbon oko iyawo. Bi moyo ti nlo fi o ki Ifa Ifa ti nwon de Ejiwo. Iona Asekuta, ile ni owo Onimotu yi ju o in si koto gboego wan si rasu pa'a gata. Ki Olorun nse jeki a tin lojo ti ebi npa qna.

Anasini Oba Ibinni

Oba kan ko ku, Oba kan ko je

OFFA. Awon Omoba ati chi Olofo ti fi aske koyi wope, lajku ekiri, x o gboedo si awo re se ebuda awon ko li si aram omo ran ti ijohu ile Hausa mba won gbas larapa ti Olofa ille Olofo, chun ti uwon ti gbo telle lewa awon babi si won ni wope o'ka kin ko ku oba kan ko je.

Pela pliu Oba Olofa ti o nje lowo nissiyi, ko ni epi awon ara ilu re.

benti ko se won, iwa re si te won loru. Blawon ba wa di de lo yang elomiran sori oha, e ko ha no pe a diran Alajibbi nuni?

Ki awon yaa oba miran, je iwa ti o lodi si aya isedale. Ati neli wope ofin ijohu tu jade ni epi so wije, ki nwon ieki olukolu-kuku g'egbe kokan ma mojuto aya isedale re.

A ha le sofin sila tan ki a tun yo kumoyi ti ofin na lati ma lu ni pompo.

Polowo Oja Re Sinu Iwe Irohin Eleti - Ofe

IMORAN FUN ENYIN AJIYAMO

Enyin abiyamo ewa ra OMORELA o dara pupo fun awon omodo.

Ama je kf omodo ri orun sun daradara o dara fun otutu, ikp ati orisirisi arun miran ti o ma mbe omodo ja ni asiko chin. Opolopo abiyamo lo ti lo ebgogi yi fun omo won ti won si so wope odara pupo fun awon omodo

OMORELA BABY MIXTURE
(SILE MEJI ABO 364 FUN GO KANI)

O ws Lodo —
COMMERCIAL MEDICINE STORES
(Qualified Chemist)
10, VICTORIA STREET, LAGOS

“Hear your favourites!!”

INSTRUMENTALISTS
SINGERS
on Yellow Label RECORDS
DANCE BANDS

Recorded in West Africa
Sold by all the best stores

HIS MASTER'S VOICE

Nihin DeWitt's Are-wa
The most popular medicine in Africa. It cures many diseases.
It can help you to live longer and healthier.

DeWitt's
Kidney & Bladder Pills
The best medicine for kidney and bladder diseases. It cures many diseases such as: kidney stones, bladder infections, etc. It also cures many other diseases like: piles, constipation, etc. It is very effective and safe to use.

DeWitt's
Kidney & Bladder Pills
The best medicine for kidney and bladder diseases. It cures many diseases such as: kidney stones, bladder infections, etc. It also cures many other diseases like: piles, constipation, etc. It is very effective and safe to use.

Ile Isuru

Awọn yì ní àlàyé ti à kò fún awon
óde rasa ilé wa jàti ma fi wòjá pànyí ní àlàyé
ná se elo kúya won fún awùja iṣàan wa n o mìn.

**DOBA IWO-ORUN YIO-NA OWO REPÈTÉ FUN
ANFANI ILU**

Ijebu Ewe Yoruba (Western Government) neeto lati ni
ogidinle owo bi £24,075,220 tuo ifeñi ati Ijewerija awon ní
o mìn ati gbe Iwo-Orun ilé Nigeria náa qulan 1957 Jú à
odun 1956.

Nína awon owo tímíyéti ti a fó ná yí £5,506,630 ní
mwojé fe ná fun ìfè ìwájúta eko ti agbegbe Iwo-Orun, Nígeria,
náa ní fó ná £1,516,900 fun ìfè wáju déra ghogho ilu ní
Agbegbe Iwo-Orun, awon si nlo ní £1,181,150 fún ìfè ìwájúta
ti a fó ná ipòwo níle Yoruba.

Isipaya die nipa ilu ile Yoruba**Sardauna Sokoto soro ninu ile Igbinio**

Ko to di wípe ilu
kan-dun leti, o ní lati
ní awon eronja bi
Omole, ilu ti ko ba
si dün leti, ko le sejo.

Ilu Dundun ko le
se jo laisi iya ilu,
Kerikeri, Gangán,
Kanango ati Gudugudu
Nígbá Iajai bi bá
nlu ilu Dundun,
Apanran tabi Gangán,
a ko-nfi ilu se-kere
pelu. Lenu lojoli ni
Sekere ati Aro se-
peju.

Awon alufa Imale
ti o tì nse wasi so
wípe ko daga ki enia
majó, awon lo so wípe,
ako epe ni awon onlu
ma nse so awon ti o
ba njo ilu Dundun
Nwon ni iya ilu a ma
wi bayi pe "Ala
mogani, yadingada".
Nwon ni ilu Kerikeri
a ma wi bayi pe "We
le mi iya alakora-
ekuku ngb'Ekó". Nwon
ni ilu Gudugudu a ma
wi bayi pe "Gbogbo
nyin wo'na tan. Nígbá
ana ilu Gangán yó ma
fi ase si bayi pe "Ase
ase, ase."

Opo enia ninu awon
onijo ti o je imale ti
titorí oró yí ko ljo
jiyo sile ti awon ko
si jo mo nitorípe esin
ti gba won lokan, ati
wípe, ki epe ti ilu na
nse so awon mi ba mu
won.

**E Ma Ka Iwe
Irohin Eleti-Ofe**

Fun Irohin
Aladun

Bi e ba se ira ti Isisika
kan ti nwo nso po Sar-
dauna ti lo ba Nassar
ile Egypt d'ore lati ba pa
ile Oke-Oys po m'ile
Egypt nitiripe Oke-Oys
ile Imale. Ni ghogho asiko
ti uwon nso o ore yi
Sardauna ko se o pe obo.
Lojo Jimo to koja lo ní
o seje wa fesil o réga.
Nkan to ni nyili.

Jeje ni oni mba ti ara
on io sile Gabi, okó
ofururu ti o nebo on lo
si ya ná Egypt. Ibe ni
on ti ri onise wípe Nassar
fe ri on. Gegehi on si ti
wa nipo asijawo, ko n se
etó fun or lati ko iru ipo
be, on si lo d'í-lhan.

Nassar bera lowo ope
kini on jia ti pe to nále
Egypt, oti si dahun npe,
nse ni on nlo si Maka si
Media. Owi fun on pe
nighakigha ti on ha fe,
nse wa fufi o laji wa he
ilé Egypt wa. Ati pe o
gegebi Muslimi, ebéno
Muslimi yoku ní on kasi
gegebi omog iya kona
nibikhi to wukí awon wa.

Óluu ti o fa-sibabiti
Sardauna fi mu o ro yí
jade ni wípe, Ogboni Olá-
woyin ajoju ilu Ofisa lo
bere níbu igbtimo wípe, on
fe ki Sardauna fi yó won,
ki lo fa si ti o fí lo ri
Ogbeni Nassar nigbagi oje
Meka lo daghere sun won
pe on nlo. Bi ogo na ti
je nyien.

Kere o!

A ti ni orisiri ogun
Germany to pese de, fun
miruru atiyan tokunru
tobinrin. Tetu wa ra tire
e'o to tan.

**J. A. AJAO
BROTHERS
MEDICINE STORES
7, Egerton Road, Lagos**

ELETI-OFE

A-NU-U-WON KO SE WI L'EJO

EDITORIAL OFFICE & WORKS CABLES & TELGRAM
28, Kosoko Street, Lagos P. O. Box 467"ELETI - OFE LAGOS"
Phone 23379

OL IX. NO 511. LAGOS, SATURDAY MARCH 16, 1957

**Oko Ogun H. M. S.
Ceylon**

Chukwu o subu ni Oko Ogun awor Oyibo Gesi to de
o chukwu Ehi-egbiyi Polytechnic oput March, 1957, yi, ko
e nri si ki na ayali enti bi fe oju ri ni yio mo
wuye Kate si le Awo, awo l'o nje be.

Nne Oko Ogun ti a nwi yi, ile iya nla-la meta
le o nwa se iye ria kolan wa fun Agb, metta-meta ti o
jo nwa se awon b'ye okan nnu awon agba epi
yo eni nra bus mella, iyan da'lli t. Eto si 'Agbe' epi
nkan, aye n'gb'awa nnu ojona, metta 'Ogbo' mita
losi, oje mela, awen eleyi nyawo pe si Ti-pido, iseo ki
o ma ri Ogo gun ti ota a lye re, te si si okq to
le g'a meji re duro ki o ma ri siauodo.

Lehin g'oso bo wonyi aski le si ogunlogi awon irufu
ibon wonyi ti oje agboto, fijun-fijuli ti o mbe nnu
Ojo na. Awon egungun to wa nnu oku oaa je Ogota
enai, beni awon omo-ogon to mbe nbe je edejin enai.
Oko na ti ja egun J'pan, Korea at Sumatra, Oko na
To si je oluso Qba Obianria rin-inu ajo nnu odus 1954.

Awon ohun ija ogun mbe lowo ijoba Gesi,
Igbo Ioku.

**"Welli" G. la Iyawo Oni-
Esi G. N'ibadan**

Odom dehinrin orwu "kan ti oratu re nje adafe illo si
se dumma g'a o geggbi amara iye osi re n'ntu myi ni
a gbo wape o l'pa baile re lejo tuo toyau nnu, wape on fe ke
sile.

Bi o ti fo pere si wa u'awon adajo koto isti bare ejio
ruru, ni ikhan nnu awon adajo n o se akiyosi pe oti joyua
se wape arabinrin, se pelu eru mu re lo fe ikwu'ko?"

Baba k'epre, on k'lo ni oyuan inu'mijo"

Adafe si ara ti eghe lati ro njo ba ki tun imole. Oni
lau se odo nra nra ti ope ka de j'ebi nra nra o i, kan
duke koto nra nra gbo ti ope ka de nra nra adava.

Awori adajo ni a ki gbo thi apata Alabi r'jo kan o.
Alabi r'jo kan o nra nra nra onye-ekpo il'wori niki ou maru wa ni ki
oni ma ka nra nra two?

Al H n i ija ti ero na ti su on loja ni ijo ti "welli" d
awon gba adura nra awon si o nko awon bayi:
"E ma ba, e ma ba, ody mi lomi ife wa o"

Awori adajo ni se cro Alabi ti o se so tan. Oni bada,
o se iet di fu i n skiryo ti iyawo on ma nk' si on leli
j'oro.

**Tani Omo
Ina Ninn
Imale Ati
Kiriyo?**

OLOTU.

J'wo gba mi layo lati se
abere o q'g' y'loq' a w'on
Owae re.

1. Awon Imale k'jale lati
gbo wape omg' Olorun ni
nwon
2. Awon Kiriyo si si dandan
le wape omg' Olorun ni
nwon nse.

3. Iwe Hebrew ori 12, ese 29,
so day wape Olorun ti
awon nse, ma t' rjorin nse.

Nje nigbasu, tani o ha ye ki
a gba pe o je, omg' ina nnu
awon mejeji t'bi owo li o ha
ye ki a g'oro y'is'i wape
nwon fi ina we Olorun, tabi
pe nwon fi Olorun we ina bi?

Iwe Isaiach 46. 5 ati 9
Olorun si k'jale wape ko ye
ki a fi ohun kan je nwaw
Olorun rara. Awon Imale ti
gbo wape, Olorun ti ga pupo
ju. Ulli awon fi nse ikawa
ohun nra lo.

Lalitha ida labu,
Lemomyi Ajekwu

**Emanuel James
jebi iku**

Odomokunrin kan
ti nwon rpeni Emanuel

James ara Surulere ti
o lo si ibinu sa iyawo
re pa, nj adajo koto
Asaisi dajo sun wipe,
k'i nwon lo yegi fun
okunrin na

Odaran na so wape
nigbati on fi nse gbo-
gbo nkan nwonyi, on
ko si ni ojufo, ati wape
on ko mo ohun kan.
Sugbor nigbati o di
ojo kefa ti on ti wa
ninu itimale, nigba na
ni oju on wa mole wa
fo-o-o

O mase o, on ke mo
pe sisu ti on sa iyawo
on logbe lo pa. Iyawo
na ko se on rara, o si
feran on sugbon o wa
gbagbag' wape, on ti
jewo fun awon olopa
nigba kan wape, ohun
tu jeki on si iyawo
na logbe ni wape iyawo
na louyn fun on baba
ti o bi iyawo na wa
fun ni oti bolug' mu
tobe ti oyun na fi ni
lati bajje ati awen obi
iyawo on na fe gbe
fun okunrin miran,

Oloye Jackson Ogbeide

Aworan yi niti oloye Jackson Ogbeide Ibadan, enii o
ge He ope ontu ati zardari fun owojolo edan laba amoyi
Oyinbo onyipilo (Planks and Plywood) illu Sapele.
On ni Ogbeni L. N. Ratcliffe Ogye agba ibeje na reyi wogbo
Wura (Gold Watch) da loja fun iye ne ti o te won jofun. Nila
ibisi si nwuo ti se anyia na.

Ogbeni K. C. Murray

Awọn ọba iwe wa yi niti
Ogbeni K. C. Murray ti ijé olu-
wadi awon ohun igba atijo, awon
ere ti ní fí igba tala eyidí a
fi idé tabi oje ya, ti oje ohun
ajogunla lifé Yorùbá ti a ba
lòwo awon baba nla wa.

Ijeba fe ko Kereni abe omi

Ninu ala i gblímó t
ná ná se kí lo yí. Olo-
ye Duro Phillips so sun
mo a wípe, lo jí, mo répe
gbozó eyín ni yílo gbo
mí nára gbo tí mo fí se yí

O ní le ni ogbon edun
nísíyí ti a ko kereni ti a
lu lati "Eko bo" si
Ebute-mata, nígbasi, awon

Moto si keke ti o mìn
lori re ko ju igba lo loju-
mo. Sugbón lori yi,
nóngon po ju egba lo loju-
mo. Ni gbé e oró yi si-
wáju ighimò, alafí ilu ati
igbimò ni a fe lo.

Ní odun eṣì níbati,
Olowe S. L. Akintola wé
ero ti Kereni ihun vi adá
ko si omí o pékèlú, lo-
ju keta re ni wájú o ilí
fi ofin soñi era i na wípe
M to ko gbó dà sárju.

Ko si tabi-tabi wípe
Kereni na ti dárubó si
je wo hule ní aki-ha. Alha-
dji Inus Walo d'fun fun
ijoba wípe ijú ba ti se
ak-yesí bi awó-éṣá ti élé
Kereni na si, n'qù si ero
wo bi Kereni abe omi yo
bi sege ari wípe ki a ko
kerení kai lati Iddo lo
ja si spa ona Okobaba,
nímu eyí mo fi tayyay
gbo imòrò na.

Ooso T. T. Soláru ran
ijoba leti irufé Kereni bi
ti n'won kó si d'u Ovibó,
o si ran ijoba leti iru
ohun ti o síté níjósí ni
Apapa ti awón enla rope
nse si ogusé mbo, ní-ñí
nwón aró gídigidi a wó n
glomiran nja lu omi.

Ejiogbe ni Baba Ifa

Dasírú, t'mela tala omi-
oju ko bérí olin to fi
disa fun Baba al wo to gáwo
lo sile Pope. Óna na disa
fun etu meji pe, awon ko
gboido yána won, o di e-e
misí-misí omó Musum.
Kini dogún masu' mawo,
Iverosun! Jo dogún masu
mawo. Iwó lagbagá yí Eji-
ogbe ni Baba Ifa, ní o ba
si wóyó olun, emí ni k'ó ri
Bi o ba yí si osi emí ni k'ó ri.

Nje ise agbara ti
o se loko n? Fi
egbogi yi ra ibiti
o dun o

ELECTRIC
Balm

jeki ESO ba wa Nawo na

CLCTU. Jowo gba mi laye lati ba ogbeni
Nawo-nawo ESO IKOYI goro
die, oro ná sí ni wípe, a fe ki Ogbeni wa
na la wa loye bí aó tó na owo na nitó
ripe, gbo-bo idhun ti ansi hinu jwe lati
ojiyi kó tísí eyí to tó sára to loju
Ogbeni wa yí atíle gbo ti Mr J. Idoye to
na owo na tásí tu ní glomiran pélu.

Okunúna meta o le na gbigbo owo Bank
tan Nitorina ki ogbeni wa Nawo-nawo
ESO ba wa na owo na tásí ká masu na ní
inakuna o, ko mase fi Sowó o, kó masi se
ko owo na pamo, kíe tete ba wi na owo
na o. Nitórí pe ibere miran tun de bayó.
Modupe Olotu. Abimolema nítí Ekutejile

E. A. ADEKEYE LAGOS.

Afihan Eso Sise Nílu Oyinbo

Ninu Afihan ti eyí si egi ti níwé se níla. Oyi bo,
awárán owo ní "dengé" olurúna mejí i sá wó yí "o
gi" eun eyí así wíwo to fara ní. Ovidian Theresa
Modupe Ogo biyi ti ní kóye kwe itohun nílu Oyi bo
stí Ovidian Aku White émo edun mejílegún i sá je
omí. Ovibó.

Eban ti Ovidian Ogundoyi, ní aye kó Ovidian
Pof's aní ními nála Oyi bo, ti Ovidian Theresa
kóro lenu kíe fun (así kóre) Ovidian Theresa
wa nílu Eko, níhun ti o nkó. Ovidian Theresa
Oyinbo.

Odu Orisa Nilu Oshogbo

Odu awon O leja je eyti a nse ilu Oshogbo. Ilu bu, Ejebu, Ikuun ati ni ddo- Oshun, edun a je ajodun kai nru eyti a ntiafo obaboo wo ere onsi lati fi n waowu enia eyiti o dara.

Nilu O hoebo bi ajodun a non orsha ba ti kusata, latigba na i g ogo awon agbegileri yo tu wogibale, ni olukuluku via ma gbe ere ti o dara gregbe i gbari re ti mo. Bi avon ba gbgbe tuo; nwon o we sun u nwon o para fu, nwon o si fi aso ti o dara wo o, gregbe igbi ai nwq - wo aso sun Bebi.

Nigbagi ojo ba pe lati te tfo sw. n ere nwonyi olu-kuluku aw n Oleris na au avon chi "yo" yio murs g gbe eyiti n on no sode tyawo, iyal riwa tari Balorosa, yia wa gbe ere re r, wonya yi si tele lhu. Nigbagi nwon ba de oju'de oha, the ni won ti sokele, ti oni osi to su awon orisan.

A ven elomisan yio kunkure le un, onir n y o s su, n von q wan be tio tio uro titi di ale, wos o mi je wpa o si ms mu. Sug on nigbagi o ha di asale, ti Saago ba de, nse ti ajodun na yio tuka. Olukuluku yio peda sila r.

Oriki Nile Yoruba

Oriki je awon orin ti o nso tabi ti o pitara eni nipa ibili olowi re ti se ati iru ie akikan ti iran oluwa re ti se Sugbon lewu aven Oni ari, ati a on onjilulo ndun si fuoye nra ti n'on ba nere si pitara iban eluwa re, ori eni na yi wale tote si ko nimi i batii yio ge obasi li ko fe se.

Enti yio ba je olari Oniulu ni lati je enti o ni mimu nira itan awon ti o ti nje oye Alafin Oni Ie, Eleko ilu Eko, Alake Abi, kuiti

ati nipi awon oha ile Yeruba, sugbon awon Oniulu gan - nni lati ni mimu nira a-on Ileya ilo ati nra awon j-ur-nun, ntori du ga-gan ni awon emu lo s'le ogun.

Awon Oniulu Bata ni lati ni mimu nra itan ijji le - "on Orisa k-riwa eni le Emuugun, Sango Oshanta, Ogun, Orotala, ati hebe.

Enti o ba mo oruko eni lo je ore eni, Bakanna ni eriti o ba mo o oruko Olorun pe ni Olorun nla-lahan, eni o ba mo oruko Oromu n ne al Ha yio ma je sun, enti o ba mo dadatu ni Sango yie ma da wqo sun.

Oro D'e Nipa Ilu Bata

Owe Yoruba kan so bayi pe, "Bi ove, ni a ilu ilu Agidigbo, enti o ba ghon lo nja u" Bakanna ni a le so nipa i ilu Bata. Ko si e nti o moyo ilu Bata ojijo, aya fi e ilu o boro rijo si igu o sial o le patulerin, tabi ti o le ma zil rayala-kiy n ilu Bata, Orisa Egungun lo ni ilu Bata i pi pat ki.

Ilu nra iye merin, (a) Iya ilu, (b) Omele akpo, (c) Omele abo, (d) ati Gudugudu. Nigbagi Iya ilu ba wipe "Ozpolo ko jokonko" Omele Akpo yio dahan pe "ma mu", Omele abo yio tun wi nka kanna nigba na ni Gudugudu yio ma le kikan-kikan pe "Wele, wele, wele,

Loni blo ba ye ni isnin Inmale ati lebagbo, ghogbo Olorisa yokole njo ilu Bata. Bi awon Onifa, Omisunge, O ipeye, Olorisa Oko, Olubatala, Ologun, Oloye, Elewu, Ologun, Elayne, Ol ria Ogyan, Onisopponna, El bata ati hebe.

Oriki miran a ta ko fe ilu Bata rari, greg i Oro, Gunnukko, A eme, ati Eko Ni batil n o ba here si ilu ilu Bata, se ni awo giogbo yio suri kodo lati ma g'oro hou ti data ni nso aff enti o n'a wi, niter pe gbo bo ogo ilu data je, vere.

Sir Charles Arden-Clarke

Laige yi ni obi obinrin so wipo, oo ni iteluron pliu ise Oshensi Sir Charles Arden-Clarke gregbi Gomina ile Agasyi, Prime Minister si ge irishin re dara-dara, oa si si amianyi lati yan Gomina na gezebi Gomina agba fura ile Agasyi.

Yio si here hija, oye na lati ojo shi osu March 1957, Nima 1920 si Gomai yi bora ise Igwu l'oke Qya nli Hama, Nigeria. Latu qdun 1934 si 1936, o nse Igbadan akitteri nnu ile ijji ilu. London 1937 si 1942, ijja si joye Asosu kekeri sija Bokunajaland si 1942-46 o joye Aigle sgbu si Bautoland ati Ibadan 1949, ki o te wa joye Gomina si ile Agasyi si kokoye Gomina sija kana te a npe ni Sarawak.

Aworan yi n'i eti inu ll' Isara ti a je ni bitti awon enia yio ti ina se arrewo awon ohin idaiyoba wa lorisigisi.

Bre He Ife

Ere ori orisa ti a fi

ide gbe ti nwon ri nile
Ife ni a nwo ninu
aworan yi, nwon ti gbe
lo si ile ajeji ri sugbon
nisisiyi a ti da pada, a
fi ya ile isura nibiti a
nse itoju awon ohun ri-
biribj ile wa si

**Owe
Yoruba**

Orito a pe, ojila a pe, sugboso
ile lo mo eniti yio te on pe
O wu Agualia ko mo le to
Osuna, Olorun ni ko ifilin, Enia
ti iba fi ege re sejin Olorun
oba ko ni jekki o nilari.

Kunduki fo je aga (Koko) tutu,
nwon ni ha, ha, ha o fe je aga
fi epo olomiri je, o ni edoso,
epo olomiri poju, on yio je lassa,
o je aga tan, o mu igo epo anrin.

H. M. S. CEYLON

Iloba fi iise pe gbogbo awon oni-eirobin
lati lo wo okpo Ogun ti o sece de ti a ope ni
H. M. S. Ceylon, kia si go there nipa oban
kohun ti a ba fe nipa okpo ogun na.

Nighati a de ibe, ogan-un kan ti a ope ni
LIEUT Macneil lo ko wa lo si-siye ogagun
agba inu okpo na, eniti o paže pe ki awon lo
fi gbogbo nkan ija inu eko u han wa.

Nina awon ohun ija ogun ti nwon fi
han wa ni, awon agba Moysa mesan wa nina
okpo na, metu ni-saju, metu iheju ati metu ni
arin meji. Ibo inu agba kokan je esun mafamefa.
Agba kokan, bi-a-on han wa yia i, o le rin jia-
na to busu meji, dede Eko si Age e.

Apapo obobea awon esia ti o nijiso nina
okpo na je edapheri. Nwọn tua ti awen ouha ija
iru okpo mejo kan han wa ti nneje aye ni Aki-
aki, (aircraft Gun). Bi nwon ba yin okan nizu
ibon na yio rin busu meji. Ded: Eko si Oshodi.

Ogoloju awori chunu ija ni nwon fi han wa
Commander Drake ti o nne oga awon Engineer,
o so pelati Eko si ilu London je ebagbo ero mafem
(4,000 miles); ni awon ba si ebogbo ero mafem
ti o mitie nizu okpo na site odiyu p: awo i yio de
ilu London ni ojo merie, nit rite yio kan 3051
lo si arin egberun busu. Latu ilu Eko si Enugu din die
ni egberun busu.

Family links with THE UNITED AFRICA COMPANY LIMITED

Recording some of the many families who have found interesting,
varied and worthwhile careers with the U.A.C.

SAMUEL OSSAI ESMONENEZE spent 35 happy years in the Company's service before his retirement on pension in 1955. "I have been very lucky with the Company", he says. "Twice my pension has been kindly revised, and I have been appointed the Factor, Akure".

Mr. Esimoneze comes from Atani, Onitsha Province, where in 1920 he joined the Niger Company which was later merged with The Africas and Eastern Trade Corporation to form The United Africa Company. In 1921 he became produce clerk at Onitsha, and three years later was promoted Clerk-in-charge of all produce there. His son Francis Ossai and three cousins are also making good careers with the Company. Between them this family can boast of 77 years' service—and are looking forward to many more!

Salt Producer Clerk

Hides and Skins Selector

SAMUEL OSSAI
ESIMONEZE

The Esimoneze Family

MEMBERS OF
THE ESIMONEZE FAMILY
L.-O. Odunsi 31 years' service
J. A. Odunsi 20 years' service
G. E. Odunsi 12 years' service
F. A. Ossai 5 years' service
P. J. Chukwuemeka 5 years' service

Our pictures show most of the Esimoneze family working for the Company

Itan olowo, ologun ati omo'ba

Bogun aligbeju ti o
tundan e owoke nra
karo. Ideyanwan omo mata
kanpa larin ibe si wò
gbajumon ti wen si ni okiki-
pupo okan nku wọn je omo
olowo Ekeji je omo Oba.
Ekeji je omo Ologun
nibiti o ye, wọn bere
si bin etc. Ija be sila larin
awon meteta, wọn bere
si si ikeri pe onle se igha
on leye awo.

Omoo olowo ni kosi
nkai ti on kolese je gbe,
omo qba sepe kodi akan
ti on kolese j e g b e,
beni omo ologun dahan
pe koal obua kan ti ele
se ti on papa kolese
je gbe.

Awon meteta fi orq si be
pelu ikeri bayi pe bi o ba
qia awon yio qo os tñ
awon yio se. Ki ama ba
opo lo alle aloro mo.
ile mo awon meteta pe jo
wọn beresi se asaro nibgati
ope omo qba dahan pe
on le gun esin ki on si
si pa enla kaa ti on yio
je gbe, bayi ni omo lwo
dahan pe on na le gun
esin pania ti on yo je
gbe, omo ologun dahan
pe on na le gun c s i a
pania ti kini kan ko ni
ti chio bo, won se ikeri
tit won da ora won sibga
pe hi oja di ola ki awon
beresi se na. Nibgati odi
oji keji omo qba dahan
pe on yi mu ikeri on se
laie lori y; ni ibi oja kan
ti won da sila ti won npe
ni Yarai aje, nibgati ale
tan oja ti kuu dudu,
beni omo qba gun lori
esin, nibgati odi oja o si
cain pania k. n, okiki kan
lo gboqo orgun merem
du pe omo qba si e s e
pania, gboqo lo nho e.
Kati kisi ariso w o l e,
wo parsi qte na oku tu
eba pe wen si omo'ba
si oken kan mo, a t u
seti re, ioso edo ojek
an re omo olowo na qia
kanpa, si o tun se ge e
qia u an ege pe omo
olowo si epi pania awa-

sehin, ake tun gbo nkan
ken mo, lehiara ni ise
wa, ken emi logun.
O tun gun esin tire os
periu kap lojia kan
na ariwun tu, ta
halokun, epi i o l
Egbewa Omo Oba
lu tun gbo nkan
ebio odo un o gbitigiri,
odi ile Oba pe "bi awon
ba tile gba ti atchin wa,
awon ko nigba eleyi, ahi
ki o jija ese re.

Beni Baba re gbe, oruko
Baba re Amajo "Obegbe-Be
Ogunlou" ni o ba gbera
ti ooba, kio to de ibe
e npe igede asisan buruku
buruku ki o to de ibe
iyawo qba kan ba ke
gbe pe on lo qo odi
abirigidi gboqo won se odi
titil obinrin yi ko tite mi fin.
Nibgati Baba Omo Ologun yi
de, ori rogbodijan ti iyawo
qba yi ni o ba wò, ni gboqo
awon ara ilo oba pe Ogbeni yi
pe ki o ba wawon se ajo fun
obinrin ti o daku sile yi. O ni
on ti on ba wa ka ni yen
o ni ti omo on na on he wa.
Won wa bere si ba, oni bieba
fa qm on ti on loqwo, ki o
maaqo sun ni ile oba, beni won
fa qm on re je loqwo, oni ki on
to so nkankun, won ni lati mu
eran ewure man wa ali owo
(eyo) ope meji, beni won wa
awon nkan yi wa fun Ologun
yi, loba tun ti ensa bo igbede
beni obinrin qba ya bi jaisye,
ni Ologun ati omo re ka lo
silo wọn pelu ayo pe awon ri
eran je awon si ni owo.

Nibgati nwon lo tan si qba
ba fi oru jade, o nle sodo
awon ijoyer re kakiri wipa ki
won mase fa pro apasina yen
mo, nibgati ile mo, awon ara
ilu ko gbo nkankun mo ju tasa
yen na lo, bi awon meteta tipe
shef niwonyi, bi nwon si tipe
la ni yi.

Omoo oba jola qba, omoo
Olowo jola Owo, beni omo
Ologun jola Osun.

Ohun u mo fe kie lamii loye
re ni tani o jura wan lo nna
awon meteta pelu alaye bi e
tite ribe, oje, o te ni pe Olowo
ju Ologun lo?

Emi ni
Y. B. Adele Sanusi

KIA AWUDUCHE
KO EGBE AKISI, L.E.
(O tre loju enu Italy)

Represe nra w Eko fui
ela Q. I. S. I. Y. Y. Y.
yos'e rę kuro minu egbe
Alakoko (N.C.N.C.)

O si nian iwe ifegbo si
le re wipe ije ati eto swoq
egbe Alakoko ko ba ron
mu mo.

Oga Ayan (70 71)

Aradan Worm Expeller je ogo
aran catakai fun onyene ati agba
okun nati obinrin. Ra iyo kan
lai ya gboqo awon aran buruku
ti o nba o ja nnu danu. Bi o
ti npa aran, bent o npa iyan
won. Wu ra tere kio to tan.
Igo kan je 2/6d. Owo-Oko si je 1/
THE EGBA TRADING
ARADAN STORES,
18, Denton Bridge Street,
P.O. Box 2, Ebute Metta.

Ibere lati edo ologb- on ile Oyo

OLOTU,

Emai je omo ti a bi, ti a
si to nile Oyo, ko nse wapo
Yoruba ko logbon ni mo wi,
sugbon mo ri wipe, egbede
omo iya kao o ye ki a masi
ogbon inu ye ara wa diedie, nit
toripe enikan ko ngebe tan.
Awon ibere na ni iwayen i.

1. Ewo lo wuwuo nnu epo
ati omi, mo si ki e so
alaye fun wa, kdi re ti
qian si wuwuo ju eketi lo?

Ona Ti A Ngba Wo Ile Isura

Ile ti a nwo aworan reyi ni ona abawole
ile isura, nibiti a gbe nko awon ohun
ataiyebaleyi ti a ba lowo awon baba wa
pamo si.